

JOANNA LISEK

Jung Wilne
żydowska grupa
artystyczna

Wrocław 2005
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
ROZDZIAŁ I. Wilno – Litewska Jerozolima	15
Wilno jako żydowskie centrum religijne 16 • Wileńscy maskile 19 • Wilno jako centrum świeckiej kultury jidysz 21 • Przejawy antysemityzmu w Wilnie 27	
ROZDZIAŁ II. Początki działalności Jung Wilne	33
Wystawa <i>Fun Szul-Hojf biz Glezer-gas</i> 33 • Faza organizacyjna. Założyciele grupy 34 • Wileński Klub Młodego Pisarza Żydowskiego 38 • Opiekunowie grupy 39 • <i>Der arajnmarsz fun Jung Wilne in der jidiszer literatur</i> 41 • Pierwsze publiczne wystąpienia 49	
ROZDZIAŁ III. Stabilizacja składu i pozycji grupy	55
Zmiany personalne w grupie 55 • Pierwszy numer almanachu „Jung Wilne” 59 • Stosunek władz polskich do Jung Wilne. Tożsamość polityczna grupy 69 • Przyjęcie Abrahama Suckewera do Jung Wilne 71 • Hadasa Rubin 72 • Pierwszy występ grupy w nowym składzie 74	
ROZDZIAŁ IV. Różnorodne formy aktywności grupy w latach 1935–1936	76
Wystawa młodych plastyków 76 • Wielki Wieczór Młodych 77 • Współpraca z teatrem Majdim 81 • Drugi numer almanachu „Jung Wilne” 83 • Wystawa plastyczna na Uniwersytecie Stefana Batorego 92 • Światowy Zjazd JIWO 93 • Pierwsza pozycja serii wydawniczej Jung Wilne – Elchanan Wogler – <i>A bleit in wint</i> 95 • Sukces wieczorów literackich (przełom lat 1935–1936) 98 • Trzeci numer almanachu „Jung Wilne” 99	
ROZDZIAŁ V. Działalność po 1935 roku. Radykalizacja poglądów politycznych	102
Kłopoty grupy po 1935 roku 102 • Współpraca z pismami nowojorskimi 108	
ROZDZIAŁ VI. Rozwój indywidualności twórczych w gronie Jung Wilne. Debiuty książkowe. Nowe formy działalności	112
Przyjęcie członków Jung Wilne do Związku Pisarzy i Dziennikarzy Żydowskich w Wilnie 112 • Debiutancki tom Chaima Gradego – <i>Jo</i> 112 • Kawiarnie jako miejsce spotkań grupy 116 • Zbiór opowiadań Mosze Lewina <i>Friling in keltersztub</i> 117 • Poemat Gradego <i>Gewejn fun dojres</i> 119 • Porażka Lejzera Wolfa – poemat <i>Ewigingo</i> 122 • Komitet Obrony Prytyckiego 123 • Prezentacja grupy na łamach „Literarisze Bleter” 124 • Debiutancki tom poezji Abrahama Suckewera – <i>Lider</i> 126 • Sukces wystawy plastycznej w 1937 roku 134 • Nagroda „Forwerts” dla Mosze Lewina 135 • Przyjęcie członków Jung Wilne do Żydowskiego PEN-Clubu 136 • Wystawa Racheli Suckewer 136 • <i>Almanach Związku Pisarzy i Dziennikarzy Żydowskich</i> 137 • Jungwald 143 • Wieczór Suckewera w Warszawie 144 • Elchanan Wogler – <i>Cwej beriozes bajm trakt</i> 145 • Grade – laureat nagrody „IKUF”. Poemat <i>Musarnikes</i> 149 • <i>Szarce perl</i> Lejzera Wolfa 152 • Nawiązanie współpracy z pisarzami z Kowna. Almanach „Naje Bleter” 155 • U progu wojny 160	

Rozdział VII. Tragiczne okoliczności rozpadu Jung Wilne	161
Rozdział VIII. Jung Wilne a inne grupy artystyczne	190
Jung Wilne w kontekście literatury jidysz 190 • Jung Wilne – żydowskie Żagary? 195	
Zakończenie	208
Kalendarium grupy Jung Wilne	212
Bibliografia	218
Summary	226
Indeks nazwisk	228
Spis ilustracji	234
Prace plastyczne członków Jung Wilne zachowane w zbiorach Muzeum Żydowskiego w Wilnie	wklejka po s. 236